סנהדרין הל"ח סמג עשין

נט ק:

ב ב מיי׳ פ״ט מהלכות

איסורי ביאה הלכה לו ופ"ד מהלכות מטמאי

משכב ומושב הלי"א סמג

עשין קיא טוש"ע י"ד סימן קל סעיף לא:

ג ג מיי׳ פ״ט מהלכות

איסורי ביאה הל' לו:

ד ד מיי׳ פ״ה מהלכות

עבודת יוה"כ הל"ח:

נב טור שו"ע אה"ע סימן קסו סעיף א: קסו סעיף א: ד ר מיי׳ שם [הל"ו ז] הל"ח

וסמג שם מוש"ט אב"ט

והל"י טור שו"ע שם

הטניים שות שוייע שם סעיף מג: ה י מיי׳ פ״ח מהלי כלי

המקדש הלכה א: ב מייי שם הלכה ב: ל מייי שם פ"י הל"א סמג

עשין קעג: יא מ מיי׳ פי״ד מהלכות סנהדרין הל״ד סמג

:עשין נט

יבום הל"א סמג עשין

 ל) [יבמוח מז:], ל) [נזכר יבמוח ב:], ג) נדה סא:,
ד) [ל"ל ואשלג], ל) שם סב. זבחים לה:, ו) והא דלא תוספות סוטה יו: ד"ה קודם]:, ז) יומא ס., קודס]:, ז) יותה ט., מ) תמיד פ"ז מ"ג, ט) יבמות קו:, י) [יבמות קה. קו:], כ) יומא עא:, ט שם כג: וכה, מ) [לקמן עט:ן, () נשסן, ם) נגדה סב.], ע) [ל"ל אחר ד"ה עלה], כ) [וע"ע חוסי יבמוח קו. ד"ה רבא וחוסי ע"ו יט. ד"ה אמרו. ל) נ"א

תורה אור השלם וְקֶרְאוּ לוֹ זְקְנֵי עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלְיו וְעָמֵד וְאָמֵר לא חָפַצְתִּי לְקַחְתָה:

לקחת את יבמתו ועלתה יְבָמְתוּ הַשְּעְרָה אֶל הַזְּקַנִים וְאָמְרָה מֵאַן יְבָמִי הַזְּקַנִים וְאָמְרָה מֵאַן יְבָמִי לאחיו להקים שֵׁר בִּישְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבִּמִי:

דָבְּיִים נייני דברים כה ז דברים כה ז 1 וְנִגְשָׁה יְבִמְתוֹ אֵלְיוּ לְעִינֵי הַזְּקָנִים וְחָלְצָה נְעֵלוֹ מַעַל רַגְלוֹ וְיָרְקָה בָּפָנִיו וְעָנְתָה וְאָמְרָה בָּפָנִיו וְעָנְתָה וְאָמְרָה בָּבְה יֵעְשֶּׁה לְאִישׁ אֲשֶׁר לא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיוּ: לא יִבְנֶה אֶת בִּית אָחִיוּ: דברים כה ט

ובוים כוו ט 4. וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנָּעַל: דברים כה י

5. בְּתֹנֶת בֵּד קֹדֶשׁ יִלְבְּשׁ וּמִבְנְסֵי בַד יִהְיוּ עֵל בְּשָׁרוּ וּבְאַבְנֵט בַּד יִחְוֹּר ּוּבְאַבְנֵט בַּד יַּדְגר וּבְמִצְנֶפֶת בָּד יִצְנוּף בִּגְּדֵי לָדֶשׁ הַם וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת בשרו ולבשם:

ויקרא טז ד

גליון הש"ם גמ' משום דאקדמיה קרי עי' תשובת שאגת אריה

לעזי רש"י

ניתר"א [ניטר"א]. מלחת. אירכנ"ו שכונריי"א [אירכ"א שכונייר"א]. משב סבוני (סבונית).

מוסף רש"י

. מעבירין על הכתם. שאין הדם בטל עד שיעבירו כולן עליו (נדה סא:). רוק תפל. שלט בעל על שיעבילו כוקן עליו (נדה סא:). רוק תפל. שלא טעס כלוס כל אותו היום קודם לכן, והיינו תפל בלא טעם (שם). שלא כסידרן. כדרך ששנויין כאן נשם טב.) כסדר שהן שנויין במשנה זה אחר זה כך סדר לא (זבחים צה:). לא ולא כלום. לו לבדוק ולא לבטל (נדה בכתונת במכנסים כו'. להדיוט קלי (יומא עא:). על בשרו. משמע שלובש בעודו ערום שאן עליו אלא בשרו, דאי לא תימא הכי על בשרו למאי כתביה (שם دلا:).

ארבע מיסוח. סקילה שריפה הרג וחנק. דווקא נקט סידרא סקילה חמורה משריפה ושמיהן מהרג ושלשתן מחנק ונפקא מינה למתחייב שתי מיתות דקי"ל לחמן (דף פה) דנידון בחמורה: **רבי שמעון כו'.** פלוגתא מפרש בגמרא: זו מלות הנסקלין. שפירשנו בפרקין דלעיל (דף מה.) בית הסקילה היה גבוה שתי קומות כו' ומשום דבעי למתני מלות הנשרפין והנהרגין והנחנקין כילד הדר ונקט להחי: גבו׳ כל מקום ששנו חכמים דרך מנין. וסידרו דבר חחר דבר: חין מוקדם ומחוחר. לח דקדקו להקדים במשנתן חת

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

המוקדם ולאחר את המאוחר שיש מקום שהשנוי מאוחר במשנה לריך להקדימו במעשה כגון סדר ח' בגדים של כהונה גדולה כדמפרש לקמיה דמכנסים קודמין בלבישה ולא הקדימו לשנותן כסדר לבישתן ויש מקום שהסדר שנוי כמשפטו לכתחיל׳ אבל אי אפיך לית לן בה כגון דברי סדר חלינה כדלקמיה: חוץ מסדר שבעה סממנין. האמורים לענין הכתם של דם שבהן דיקדקו בסדר משנתן. כל דבר המועיל לחבירו קרי ליה סם לגביה ואין סם לשון בושם ולא לשון מרפא אלא לשון דבר הלריך לתיקון חבירו: מעבירין על הכתם. לבודקו אם דם נדה הוא ולטמא טהרות שנגע בהן או לבע הוא והטהרות טהורות ואם עבר באלו שבע סממנין כשיכבס אותו בהן כסדרן בידוע שדם היה ואם לא עבר בידוע שלבע היה: רוק מפל. שלה טעם כלום כל הותו היום. תפל ריקם ונגוב וחסר כל טעם מאכל כגון דבר שלא נמלח דמיקרי תפל: **ומי גריסין.** ומי לעיסת גריסין של פול שלועסין וכוססין אותו ומשפשפין אותו בהן: ומי רגלים. שהחמילו והסריחו: נתר. מין אדמה הוא וקורין לה ניתר"א: ובורים. עשב הוא ומעביר כתמין וקורין ליה אירבנ"ו שבונריי"א: קמולית. התסם מפרש לה שלוף דון ולא ידענא מאי היא: אשלך. נמלא בנקבי מרגליות העולות מתוך הים: לא עשה ולא כלום. אין זה נסיון שאם לא עבר בכך אכתי איכא למימר דם הוה והאי דלא עבר היינו משום דאין גריסין מועילין אלא לאחר הרוק וכן כולם כסדר. והא דרב סחורא קבוע' בהאי גמרא משום דמייתינן להני ארבע מיתות ב"ד דמתני" עלה כדפליג רב פפא עליה ואמר אף ארבע מיתות דווקא נישנו הקודם במשנה קודמת לחברתה אם נתחייב שתי מיתות: בפלוגחא

לא קמיירי. רב סחורא נמי אית

ארבע שימיתות נמסרו לבית דין סקילה שריפה הרג וחנק ירבי שמעון אומר שריפה סקילה חנק והרג זו מצות הנסקלין: גבו' אמר רבא אמר רב סחורא אמר רב הונא כל מקום ששנו חכמים דרך מניין אין מוקדם ומאוחר חוץ משבעה םמנין ¤דתנן בשבעה סמנין מעבירין על הכתם רוק תפל ומי גריסי' ומי רגלים ונתר ובורית קמוליא יי (ואשלך) וקתני סיפא יהעבירן שלא כסידרן או שהעבירן שבעתן ייהעבירן כאחד לא עשה ולא כלום רב פפא סבא משמיה דרב אמר אף ארבע מיתות מדקא מפליג רבי שמעון ש"מ דוקא קתני ואידך בפלוגתא לא קא מיירי רב פפא אמר יאף סדר יומא דתְנן ״כל מעשה יום הכפורים האמורים על הסדר אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום ואידך ההוא חומרא בעלמא רב הונא בריה דרב יהושע אמר אף סדר תמיד ידקתני עלה זהו סדר תמיד ואידך ההוא למצוה בעלמא ולאפוקי ממצות חליצה דתנן שמצות חליצה הבא הוא ויבמתו לפני בית דין היו נותנין לו עצה ההוגנת לו שנאמר יוקראו לו זקני עירו ודברו אליו יוהיא אומרת במאן יבמי וגו'

והוא אומר ילא חפצתי לקחתה ובלשון הקדש היו אומרין ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו וירקה בפניו רוק הנראה לדיינין וענתה ואמרה כבה יעשה לאיש וגו' וונקרא שמו בישראל וגו' ואמר רב יהודה ימצות חליצה קוראה וקורא חולצת ורוקקת וקוראה והוינן בה מאי קמ"ל מתניתין היא הא קמ"ל "מצוה הכי ואי אפיך לית לן בה תניא נמי הכי ימים שתניתין היא הא קמ"ל "מצוה הכי ואי אפיך לית לן בה תניא נמי הכי ימיבין שהקדים חליצה לרקיקה או רקיקה לחליצה מה שעשה עשוי ולאפוקי מהא דתנן ייכהן יגדול משמש בשמונה כלים והדיום בארבעה בכתונת במכנסים במצנפת ואכנט ימוסיף עליהן כהן גדול חושן ואפוד ומעיל וציץ לותניא מנין שלא יהא דבר קודם למכנסים שנאמר יומכנסי בד יהיו על בשרו ותנא מאי טעמא אקדמיה לכתונת ימשום דאקדמיה קרא וקרא מאי מעמא אקדמיה משום דמכסיא כולה גופיה עדיפא ליה: מסקילה שריפה כו': סקילה חמורה משריפה שכן מניתנה למגדף ולעובד ע"ג מאי חומרא שכן פושם ידו בעיקר אדרבה שריפה חמורה שכן ייניתנה לבת כהן שזינתה ומאי חומרא שכן מחללת את אביה

ליה דמתני׳ דוקא תנן ומיהו כי נקט איהו לא נקט מילי דפלוגתא: אף סדר יומא. דעבודת יום הכפורים הסדורות במשנה במסכת יומא זו אחר זו דווקא קתני: ואידף. אמר לך וודאי דוקא קתני ומיהו חומרא בעלמא הוא שהחמיר הכתוב בעבודת אותו היום שאם שינה בסידרו פסול ולא משום חשיבות דעבודות הוא שתהא זאת חמורה וחשובה מחבירתה אלא חומר היום שנכתבה חוקה וייקרא ניון בסידורה לעכב וכי אמרינן אנן במידי דחשיבותה גרם ליה כגון ארבע מיתות דאמרינן לקמן דזו חמורה מזו וכן בשבע סמנין שלורכו וכחו של כל אחד ואחד גורם לו ליקדם וכן מכנסיים שחישבן הכחוב להקדימן כדלקמן אבל יום הכפורים חומר היום בעלמא הוא שלא לשנות בו ולא כח עבודות: ואידך. רב פפא דאיירי נמי בחומרי אמר לך ההוא מצוה בעלמא ואי אפיך לית לן בה: ולאפוקי ממצום **חלילה.** האי כל מקום דקאמר רב סחורא דלא דיקדקו בו לאפוקי מסדר השנוי במנוח חלילה אחא דלא חימא דווקא הוא ואע"ג דמצותיה הכי כדקא מסדר ואזיל: ש היא אומרם. תחילה מאן יבמי והוא אומר לה לא חפלמי ואחר כך חוללם ואחר כך רוקקת ואחר כך קוראה ככה יעשה אפי׳ הכי אי אפיך לית לן בה כדקתני לקמן: עלה ההוגנת לו. שאם היה הוא זקן והיא ילדה הוא ילד והיא זקינה אומרין לו כלך אצל שכמותך ולא תכנים קטטה לחוך ביתך: ובלשון הקודש היו אומרין. במסכת סוטה יליף לה בפרק אלו נאמרין בכל לשון (דף לב.): רוק הנראה. שיהא בו כדי לראות כשיולא מפיה דבעינן לעיני הזקנים וירקה [דברים כה]: קוראה וקורא חוללם ורוקקם וקוראה. קוראה מאן יבמי וקורא לא הפצתי חולצת ורוקקת וקוראה ככה יעשה לאיש: ה"ג והוינן בה מאי קמשמע לן כו'. ומהא דרב יהודה שמעינן דמתניתין לאו דווקא משום הכי נקט לה הכא: ולאפוקי. אהא דרב סחורא קא מהדר: על בשרו. משמע כשלובשן יהא בשרו מבלי לבוש דאי לא הא אתא לאשמועינן למה לי על בשרו: **מאי טעמא אקדמה לכסוכם.** הואיל ומכנסיים קודמין: **דאקדמיה קרא.** כתונת בד קדש ילבש ומכנסי בד וגו' (ויקרא טו): **סקילה המורה כו'**. טעמא דמתניחין מהדר לפרושי מ"ע דרבנן דאמרו סקילה קודמת לשריפה ושריפה להרג והרג לחנק: שכן נסנה למגדף. מברך את השם והוא בסקילה כדלתיב (שם כד) הולא את המקלל וגו': ולעבודת כוכבים. שהן עבירות חמורות: ומאי חומרא. דמגדף ועבודת כוכבים דקאמרת דמיתה הניתנה להם ודאי חמורה משאר מיתות שהרי ניתנה לעבירה חמורה: שכן מחללת אם אביה. כדקאמרינן לקמן (דף נב.) שאם היו נוהגין בו קדש נוהגין בו חול אומר ארור שזו ילד ארור שזו גידל: הסברי

רב הונא. בכמה דוכתי איכא הכי והא דאמר רבא בס"פ אלו מליאות (ב"מ דף לג.) כגון רב סחורא דאסברן זוהמ' ליסטרין משמיה דנפשיה לא אגמריה טפי א"ג ה"ק

בלבד נחשב רבו בכך א"נ בההיא שעתה אכתי לה גמר מיניה טפים: מעבירין על הכתם. פ״ה לצודקו אם דם נדה

ודאי אע"ג דמטמא לח ויבש כיוו דאין עובר על ידי ז' סממנים בטל וטהור דתני ר' חייא דם נדה ודאי מעביר עליו שבעה סממנין ומבטלו: בל מעשה יום הכפורים. למ״ד (יומא דף ס:) לא נאמר חוהה

אלא בדברים הנעשים בבגדי לבו בפנים לא איירי בדברים שנעשים בבגדי לוהב בחוץ:

אף סדר ברכות דתנן בפרק בתרא דר"ה (ד׳ לב.) סדר ברכות אבות וגבורות וקדושת השם עוד תנן התם (ד' לג:) סדר תקיעות ג': קסברי

אמר רב סחורא אמר

הוא ור"ת מפרש דאפילו דם נדה

את סדר תמיד. תימה דלא האמר

אפילו לא למד מרבו אלא דבר זה

רבינו חננאל

ארבע מיתות נמסרו לב"ד סקילה שריפה הרי סקילה שריפה הרג וחנק כו' אמר רב הונא כל מקום ששנו חכמים אבות נזיקין השור והבור והמבעה וההבער וכיוצא בו. חוץ מז' סממנין דמאי דמקדי' מקדים ומאי דמאחר מאוחר דתנן בנדה פ״ט ז׳ סממנין מעבירין על הכתם רוק תפל. מי גריסיז ומי רגלים. נתר וקתני סיפא העבירן שלא לסדרן או העבירן שבעתן כאחד לא עשה כלום. משמיה דרב אמרי אף ביטנות האי דמקדים ד' מיתות מאי דמקדים מקדים ומאי דמאחר מאוחר. מדקא פליג ר' שמעון ותני שריפה סקילה הרג וחנק ש"מ דווקא כך סידורן: ורב הונא מתני׳ דאית בה פלוגתא ומעשה יוה״כ דחומרא בעלמא היא וסדר התמיד דלמצוה בעלמא היא בהני כולהו לא קא מיירי ומה בא להודיע לאפוקי מצות ה. חליצה דתנן ביבמות פרק מצות חליצה בא לב״ד הוא ויבמתו כו' ומפורש קוראה היא תחלה בפני ב״ד מאן יבמי וגר׳ וקורא הוא לא חפצתי . לקחתה ואחרי כן חולצת ורוקקת כדכתיב וירקה בפניו. וקוראה ככה יעשה מצותה כך קוראה וקורא חולצת ורוקקת וקוראה d) ואי אפיך והקדים חליצה לרקיקה ובין שהקדים רקיקה [לחליצה] מה שעשה עשוי. ולאפוקי נמי מהא דתנן ביוה"כ פ"ז בסדור בגדי כהן בכתונת וכו׳. לא תימא דכסדר הזה בעינן וכתונת ברישא אלא בעינן וכוזונו בוישא אלא אינה כסדר הזה ומכנסים לביש ברישא כדכתיב ומכנסי בד יהיו על בשרו. אקדמה קרא לכתונת קודם